

VREME

KO ĆE SVE
DA LOVI
MLADIĆA

29. JUN 2006.

BRČJ 608

26/06

ŠTA BAGZI ZNA

PUN KOFER

TRGOVAČKOG PUTNIKA

INTERVJU: SVETLANA VUKAJLOVIĆ, DIREKTORKA ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

ISTORIJOM DO POMIRENJA

Jedan od bitnih elemenata za uspešno sprovođenje principa na kojima je zasnovana tranziciona pravda i za kolektivno pomirenje u regionu, svakako predstavlja pomirenje sa prošlošću. CDRSEE preduzeo je korake po tom pitanju i predstavio udžbenike koji se bave istorijom na jedan nov, multiperspektivan način, sa ciljem da na racionalnoj osnovi razbiju etnocentričnost u odnosu prema prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Ove knjige su alternativni nastavni materijal – nemaju cilj da menjaju postojeće udžbenike iz istorije, komplementarne su i namenjene nastavi u srednjim školama. U četiri toma obrađene su teme: Otomansko carstvo, Balkanski ratovi, Nastanak nacionalnih država na Balkanu i Drugi svetski rat. Devedeste godine prošlog veka samo su dotaknute, pošto su te teme još "vruće", usled čega je teško napraviti istorijsku distancu. Do sada su objavljena izdanja na engleskom, u novembru prošle godine na srpskom jeziku, a očekuje se da u decembru bude objavljeno izdanje na albanskom i u određenom trenutku – na japanskom jeziku. Uzimajući u obzir činjenicu da se istorija u školama svih zemalja u regionu predaje po šablonu "Nije kriv naš, već onaj drugi narod", tvorcima ovih udžbenika ističu da treba veoma hitno uspostaviti korektnu istoriju. Korektna istorija cilja na pedagošku i političku dimenziju društva za šta je bilo neophodno upotrebiti multiperspektivni pristup, a na izradi knjiga ravnopravno su radili istoričari iz svih zemalja u regionu.

Reakcije na ovaj alternativni vid prezentovanja istorije su oprečne. Pakt za stabilnost i Evropska unija daju mu punu podršku. A domaće Ministarstvo prosvete? Uprkos početnom oduševljenju koje je u medijima izrazio ministar prosvete Slobodan Vuksanović, posle "nekih aktivnosti pojedinih članova Vlade", Ministarstvo povlači svoju podršku, otpušta Ljiljanu Stupar sa mesta direktora "Prosvetnog pregleda" (izdavača ovih knjiga) i otkazuje seminar za istoričare dva dana pred njegovu održavanje. Istovremeno, svoj sud daju i nacionalisti zemalja u regionu, optužujući izdavače za "antisrpsku", "antihrvatsku", "antigrčku" i ostale "antiaktivnosti sa ciljem podrivanja zemalja na Balkanu". Svesni da će uvek biti strahova i inhibicija, predstavnici CDRSEE-a podsećaju da neko jednostavno mora preduzeti prvi korak u uspostavljanju etičkog modela kritikujući svoju istoriju. Ono što svakom istoričaru treba da bude imperativ jeste to da zanemari svoju nacionalnost i da shvati da je on istoričar – neko na kome je da (objektivno) tumači prošlost. ×

NAPOMENA:

Stavovi izneti u ovom izveštaju ne moraju nužno da predstavljaju stavove UNDP-a, UN-a ili bilo koje od država članica UN-a